1975/76
(2)

1975/1976

MLADIKE

GLASILO DIJAKOV GIMNAZIJE

MLADIKA

Izdaja: Gimnazija pedagoške smeri v Ljubljani
Tiska: Partizanska knjiga, Ljubljana 1976

UREDNIŠKI ODBOR:

Elsner Marko /urednik/, Smolej Irena /2.f/, Rejc Irena /2.c/, Rudl Mira /blagajnik /2.b/, Lipovec Irena /2.a/, Pevec Slava /2.c/, Šimenc Irena /2.b/, Agrež Marjeta /3.a/.

Tehnični in literarni svetovalec: prof. Vera Vošnjak

Maruša Štempihar 2. a

BRANILI BOMO SVOJO DOMOVINO

Stojim v dolgi vrsti. Poleg mene stojijo sošolci in šošolke. Oblečena sem v vojaško uniformo. Stojim mirno, sneg mi narahlo prši v obraz in od časa do časa se kakšna snežinka ustavi na mojih trepalnicah.
Zavedam se, da bom kmalu prisegla domovini in postala pripadnik teritorialne obrambe. Vse se mi zdi tako veličastno. Čutim, da se v meni dogaja nekaj velikega, česar pravzaprav niti ne morem doumeti. Poslušam govor nam mladim. Vsako besedo bi si rada vtisnila globoko v spomin, ker se mi vsaka zdi tako pomembna: "Naša revolucija utira nova pota. Gradimo svobodno družbo. Želimo mir. Prizadevamo si, da bi se problemi reševali z miroljubnim sožitjem in ne z vojaško silo."
Naenkrat me je nekaj prešinilo in z vso močjo prodrlo v mojo zavest, da ima socialistična Jugoslavija danes poleg prijateljev tudi še sovražnike. Kdo je tisti, ki bi si upal napasti našo svobodno deželo? Deželo, ki gradi samo svoj socializem in želi mir in sožitje z vsemi državami!
Spet poslušam govornika:
"Svojo samostojnost in neodvisnost bomo branili z vsemi sredstvi proti vsakomur, ki bi nas hotel oropati vrednot naše samoupravne družbe."
Tudi jaz, čeprav mi je šele 16 let, bom z vsem srcem branila našo svobodo. Kolikokrat sem že slišala to besedo. Vedno se mi je zdela lepa, vendar prave vrednosti te besede nisem mogla začutiti.
Danes prvič se mi je zasvitalo, kaj v resnici pomeni.
"Naj le vsi, ki stegujejo roke po naši neodvisnosti in svobodi, vedo, da nimajo dovolj moči, da bi lahko obvladali naš odpor," prihaja glas govornika do mene. Sneg še vedno naletava. Vlaga mi pronica v čevlje in počasi prodira naprej po vsem telesu. Prsti na rokah so premrli.
Koliko časa bomo še stali? Ne, ne, to bom pa že zdržala. Kaj pa partizani? Niso samo stali v snegu. Sneg jim je bil miza, sneg jim je bil stol in postelja. V hajkah so ga gazili do pasu in se prebijali skozi sovražnikov obroč. Nikjer jih ni čakala topla soba in topla hrana, kot čaka mene doma. In vendar jim je bilo toplo pri srcu, ker so vedeli, zakaj se borijo.
"Mladinke in mladinci, pripadniki teritorialne obrambe!" prihaja glas tovariša do mene kot valovi morja: zdaj tiše, zdaj z vso močjo. "Prostovoljno vstopate v enote teritorialne obrambe. To pomeni, da vstopate v oborožene sile SFRJ. To vam bodi v čast in ponos."
Da, tudi meni je v čast in ponos. "Hkrati pa se morate zavedati, da vaš slovesni podpis pomeni tudi dolžnost in odgovornost pred našo domovino. Prepričan sem, da boste svojo dolžnost, če bo potrebno, tudi izpolnili."
Bom zmogla? Kaj če bo potrebno braniti domovino že jutri? Me ne bo strah? Za trenutek se mi zazdi, da bi se najraje skrila v mamino naročje in iskala rešitve pri njej. Toda vem, da bi to pot bilo drugače. Kako naj se umaknem in skrijem, ko sem vendar tudi jaz odgovorna pred tisoči in tisoči prav tako mladih, ki so žrtvovali svoja življenja v borbi in taboriščih zato, da jaz lahko danes živim svobodno.

Zdaj je vrsta na meni, na nas mladih, da dokažemo, da nismo pozabili, kaj so nam priborili in da se bomo tudi mi znali upreti vsemu in vsakomur, ki bi nam hotel vzeti tako težko priborjeno svobodo.
Bom zmogla izpolniti prisego? Me ne bo strah? Mlada sem še, mogoče premlada. Težko bo, vendar vsem vam, ki ste padli za našo in mojo svobodo prisegam - zmogla bom.

NAŠA NARODNA ARMADA JE MOČNEJŠA KOT KDAJKOLI PREJE

Proslava v počastitev dneva JLA

Osnovno šolo Ledina in našo gimnazijo so povabili na proslavo v počastitev dneva JNA v kasarno "4. julij". Prisotni so bili tudi vidni kulturni in politični delavci in vodstvo kasarne "4. julij".

22. december je dan JNA. Vsi vojaki, letalci, mornarji, tankisti, oficirji, teritorialna obramba, vsi narodi: srbski, hrvatski, makedonski, črnogorski in slovenski praznujejo dan, ko je bilo 22. decembra 1941 v malem mestecu Rudo ustanovljena 1. proletarska brigada, prva redna enota JNA.

Vedno je bila JNA na mestu, vedno je varovala meje naše države vdano in zvesto. JNA je zrastla iz ljudstva, ki je verovalo, da bo prišel dan svobode, dan miru in bratske složnosti.

Stalinističnemu pritisku leta 1942 se je ljudska vojska z ljudstvom na čelu in s tovarišem Titom uprla in če bi bilo potrebno, bi zopet odšli v gozdove v boj za domovino. Kajti vera v boljše čase je bila večja kot strah pred novimi žrtvami vojne strahote.

Na lo. kongresu ZK je tov. Tito dejal:

"Ljudska obramba je sestavni del naše JNA".
Jugoslovanska narodna armada je sestavljena iz vseh narodnosti in teh ni malo. Izreden napredek pri gradnji samoupravnih socialističnih odnosov ima zasluge prav JNA.

Tov. Tito je dejal: "Kdo bi mogel premagati nas samoupravljalce." Če bi bilo potrebno, bi v vojsko stopili milijoni in milijoni ljudstva.

Na proslavi v kasarni "4. julij" so učenci osnovne šole Ledina in dijaki iz naše gimnazije poklonili darila kamandantu kasarne.

Potem pa so podelili odlikovanja najbolj zaslužnim vojakom in starešinam.

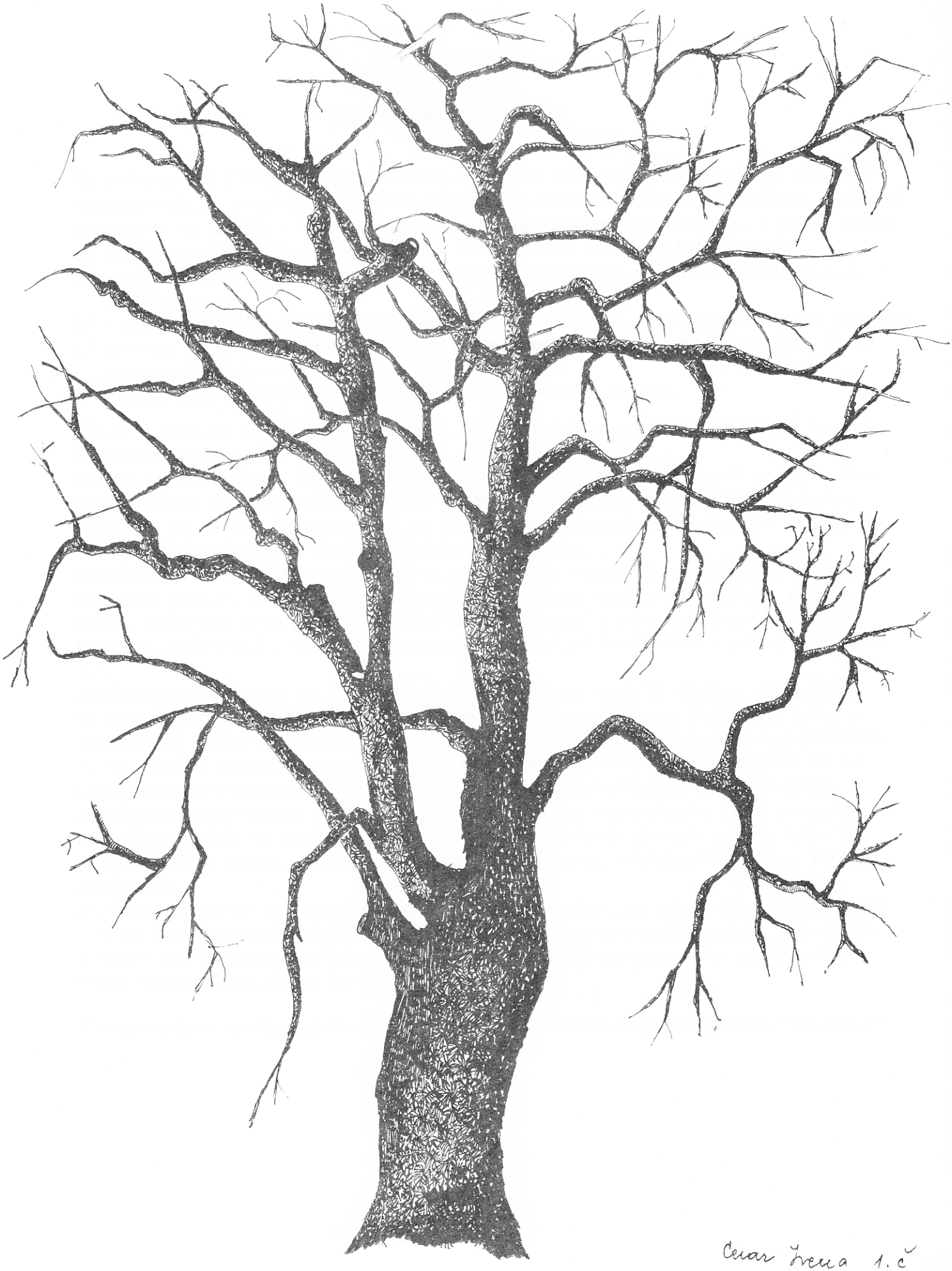

Cesar Irena 1.č

TERITORIALNE ENOTE

Na pobudo OK ZSMS Ljubljana-Center je bila ob koncu koledarskega leta 1975 speljana akcija o ustanovitvi prve mladinske enote teritorialne obrambe. Celotna organizacija je bila v rokah SZDL Ljubljana-Center, natančneje, v rokah štaba za civilno zaščito. Pogoji za vstop v teritorialno enoto so bili sledeči:

a/ v enote teritorialne obrambe se lahko vključijo vsi mladinci rojeni do 1.3. 1958 in prej;
b/ v enoto se lahko vključijo telesno zdravi, da lahko izpolnjujejo zadane naloge;
c/ pristop je prostovoljen, toda z učlanjenjem se vsakdo zaveže, da bo v enoti intenzivno deloval;
d/ vsakdo naj se vključi v terialno enoto v domačem kraju;

To so v grobem skoraj vsi pogoji, ki naj jih izpolnjuje mlad človek, da pristopi k enotam teritorialne obrambe.

Dijaki so se na poziv organizatorjev odzvali v velikem številu. V začetku smo imeli na listi prijavljenih preko 170 dijakov naše šole, toda zaradi starostne omejitve se je število zmanjšalo na 87, kasneje pa na končno število 24, ker je večina prebivala zunaj območja ljubljanskih občin.

Nekaj dni pred svečano zaobljubo in sprejemom v enoto smo vsi tisti, ki izpolnjujemo pogoje, dobili nove uniforme. K uniformi sodijo poleg hlač, srajce, bluze, palerine še nogavice, visoki čevlji, opasač z jermeni, kapa z zvezdo, kravata, nahrbtnik, vrečka za hrano in celotni jedilni pribor s posodo za vodo, itd.

Praktičnost uniforme se je pokazala 18.12., ko je vseh 24 dijakov naše šole mirno stalo na dvorišču vojašnice ljubljanske garnizije na Poljanski cesti in spremljalo kulturni program v pričakovanju uradnega sprejema v teritorialno enoto. Takoj za nami so v vrsti stali pripadniki uprave javne varnosti, ki so neprestano poskakovali v vrsti, kajti njihova tanka oblačila jih niso mogla obvarovati pred naleti snežnih krp in vetra, ki je neusmiljeno šibal premrle ude. Kar smilili so se nam, saj nam je bilo prav hudo gledati nanje, kako so poskakovali v snegu, mi pa smo mirno stali v vrsti, oblečeni v varne, tople uniforme.

Kulturni program so izvajali mladi iz občine Center, po programu pa smo mladi izrekli svečano zaobljubo, ter tako postali člani teritorialne enote. Ob vstopu v enoto smo dijaki naše šole, člani sprejeli nekak program, ki zajema delovanje teritorialne enote na področju naše šole.

Program dela teritorialnih enot bo objavljen v tretji številki glasila "Mladike".

PORO ČILO O DELOVANJU KROŽKOV

Poročila o delovanju krožkov so bolj skromna, saj krožki niso oddali poročil, zato smo jih morali napisati na podlagi poročanja posameznih dijakov, ki v njih sodelujejo.

Na naši šoli deluje lo krožkov. To so:
a/ marksistični
b/ literarni
c/ OZN
d/ biološki
e/ likovni - slikarski in kiparski
f/ šahovski
g/ in razni športni krožki

a/ Marksistični krožek se sestaja redno enkrat tedensko. Vodi ga prof. Novak. Za letošnje šolsko leto so si pripravili tri komplekse tem. Trenutno obravnavajo probleme sodobnega sveta.

b/ Literarni krožek je začel z delom že takoj ob začetku šolskega leta. Mentor je prof. Kuntnerjeva. V sklopu z literarnim krožkom deluje tudi glasilo Mladika, v katerem dijaki krožka objavljajo svoje prispevke. Omeniti moramo, da so člani krožka aktivni kljub temu, da svojih prispevkov doslej še niso mogli objaviti, ker se je zataknilo pri tiskanju glasila Mladika. Prva izredna številka Mladike je izšla ob dnevu republike in dijaki so pokazali veliko zanimanja zanjo. V kratkem pričakujemo tudi izid prve redne številke glasila. Čim bo tiskanje Mladike steklo, se bodo člani literarnega krožka lahko predstavili tudi širšemu krogu bralcev.

c/ OZN - tudi ta krožek je pod mentorstvom prof. Špacapana začel z delom že zelo zgodaj. Sedaj se člani redno sestajajo vsakih štirinajst dni. Ob 3o. obletnici OZN so pripravili proslavo po zvočniku, dijakom pa se predstavljajo tudi z občasnimi razstavami v zgornji avli šole.

d/ Biološki krožek - tudi ta krožek se sestaja dokaj redno. Mentor krožka je neutrudna prof. Amonova, ki po svojih močeh z napotki in izkušnjami ter marljivim delom veliko pripomore k delu krožka. V letošnjem letu so nekajkrat delali ikebano, poleg tega pa so tudi mikroskopirali. Pred kratkim so se predstavili s prispevkom o kočevskem pragozdu, katerega smo si lahko ogledali na razstavni deski.

e/ Likovni krožek deluje pod mentorstvom prof. Bazlja. Večino popoldnevov preživijo mladi kiparji skupaj z neutrudnim mentorjem v svojem kabinetu. Kakor vsa leta poprej, si tudi letos člani krožka prizadevajo ustanoviti čim zanimivejše in privlačnejše stvaritve.

f/ Šahovski krožek - mentor je prof. Klopčič, sicer pa ga vodi Čeh Franci. Dijaki , ki so vključeni v šahovski krožek, so se najprej seznanili s splošnim šahovskim znanjem, sčasoma pa so prešli na igranje. Od učenja šahovskih znakov so prešli na učenje raznih kombinacij, sedaj pa se vedno bolj izpopolnjujejo v igranju.

POROČILO DIJAŠKE SAMOUPRAVNE SKUPNOSTI

Druga problemska konferenca v letošnjem šolskem letu je bila ob zaključku 2. redovalne konference 23.I. 1976. Potekala je v dveh delih: najprej so o svojih problemih razpravljali 1. in 2. letniki, nato pa 3. in 4. letniki. Iz vsake razredne skupnosti sta bila prisotna po dva predsednika. Tako je bil z manjšim številom prisotnih sproščen, neposreden pogovor.

Na konferenci so predstavniki RDS razpravljali o naslednjih problemih:

V uvodni diskusiji so dijaki zajeli probleme pri pouku STM. Izhodiščna točka je bila razprava o ocenjevanju tega predmeta. Dijaki 2. c razreda so bili mnenja, da ocenjevanje predmeta STM po ocenjevalni lestvici od 1 do 5 ni primerno, s čimer so se strinjali vsi prisotni. Človeka kot samoupravljalca namreč ne moreš objektivno oceniti na podlagi teoretičnega znanja, kajti šele v delovnih organizacijah bo kot neposredni proizvajalec pokazal svojo pravo vrednost v našem samoupravnem družbenem sistemu. Primerna oblika ocenjevanja bi bila opisna ocena kot pri pouku telesne vzgoje in pri vedenju.

2. a razred je začel razpravo o samoupravljanju na šoli in javnem ocenjevanju. Treba je bilo najprej obrazložiti pomen besede. Javno ocenjevanje pomeni, da profesor pove oceno, ki si jo po njegovem mnenju zasluži dijak za pokazano znanje. Upoštevati pa mora tudi mnenje razredne skupnosti, kadar se le-ta z njegovo oceno ne strinja. Oceno, ki jo predlaga razredna skupnost, mora biti objektivna in utemeljena. Naloga RDS pa je, da se skupaj s profesorji, ki javnega ocenjevanja ne upoštevajo v taki obliki, pogovorijo o možnosti rešitve tega problema.

Dijaki vseh RDS so bili mnenja, da je štirinajstdnevni presledek med dvema knjigama, ki jih morajo prebrati za domače branje, prekratek, posebno če so obširna knjižna dela in je za učenje ostalih predmetov zaradi tega premalo časa. Dijaki naj se v RDS pogovore s posameznimi profesorji. Profesorji slovenskega jezika pa naj izdelajo enoten program knjižnih del, ki naj jih dijaki posameznih letnikov predelajo. Program domačega branja naj dijaki dobijo že ob koncu šolskega leta.

1. c in 1. a menita, da je nerealno ocenjevati obliko zvezka in to oceno enačiti z dijakovim znanjem. Dijaki so bili mnenja, da zapiski pri predmetih, pri katerih je na razpolago ustrezen učbenik, naj postanejo stvar dijaka samega.

Dijaki 1. b razreda imajo težave pri pouku fizike. Na teden imajo na razpolago samo dve učni uri. Večino časa se porabi za razlago nove snovi, ostane pa mnogo premalo časa za utrjevanje snovi.

Dijaki prvih letnikov so želeli pojasnilo, zakaj je program dela tehničnega pouka pri prof. Bazlju različen od programa pri tov. Košaku. Razlika je nastala zaradi uvajanja nove oblike tehničnega pouka, ki jo vodi tov. Košak, medtem ko prof. Bazelj, kot predavatelj likovnega pouka, posreduje dijakom skrivnosti posameznih grafičnih in likovnih prijemov.

V minulih obdobjih je bil v programu naveden tudi športni dan v obliki TRIMA. Dijaki vseh RDS so si bili enotni v tem, da take oblike športnih dni niso najbolj primerne. Na naši šoli je približno 7o % vozačev in nekateri od njih se prevozijo po 3o, 4o km, da bi telovadili pol ure na TRIM stezi. Prevladovalo je mnenje, da se oblike športnega dneva, kot je TRIM, odpravijo. Dijaki pa si želijo tudi več športnih dni pozimi.

Konferenci sta prisostvovali tov. ravnateljica Vera Vošnjak in prof. Branka Jerkovič, mentorica ŠSS.
Njuna prisotnost je dala posebno obeležje celotnemu razgovoru, kajti na zastavljena vprašanja so dijaki, predstavniki RDS, lahko dobili izčrpne odgovore ali pojasnila.

GLASBENI POPOLDAN

Ura je bila nekaj čez štiri popoldan.
Stopil sem v matematično učilnico, kjer so dijaki 2. a pripravili popoldan z glasbo.
Zmotil sem jih v sanjskem razmišljanju ob glasbi, ki so jo znani in neznani izvajalci izvajali na BOOM - u 1972 leta.
Vskočil sem nenapovedano, naravnost trmasto točno v sredino njihovega razpoloženja.

Nekatere sem zmotil prav iz sanj sredi oblakov / z glavo med oblaki, z nogami na tleh / in jih poskušal spraviti na magnetofonski trak, pa ni bilo vredno, saj sem dobil samo prijetne, zadovoljne vzdihljaje, ki so me spravile na stol - pa noge za vrat, pa učke zapret in tako naprej.
No, ja, pa sem bil trmast še naprej. Nekega vidnega, na mizi sedečega palčka sem vprašal: "Kaj si pa punci kupil za leto 1976 ?".
Odgovor: "Enga kitarista, ki me je zelo veliko stal."
Jaz sem bil bolj skromen, sem rekel, pa sem kupil 12o litrski hladilnik z alkoholno pijačo, ki se imenuje GIN. /ne delam reklame, ker me nobeno alkoholno industrijsko podjetje ne plača dovolj dobro, še celo odklanjajo me, ker pravijo, da je tudi njih ogrela stabilizacija, pa bodo v bodoče alkohol izključili iz proizvodnje - huuuuuurraaaaaaaa vsi alkoholiki : odklenkalo vam je !/
Ker pa on slučajno pozna mojo punco, mi je povedal da ona nima stanovanja kjer bi lahko hladilnik shranila.
Nisem se dosti jezil na svoje neizkušnje in sem lepo naprej poslušal Domiclja, Mlinarca, ... in povem vam, splača se napotiti tja gor v ne vem katero nadstropje. Bogatejši boste za 15 ooo dolarjev / preračunano iz ur in gradiva, ki ga boste obdelali /. Predstavim vam naj še nekatere big bose v Slovenščini: to sta March in Maki in še nekateri, ki s svojo hm, ja .... no, ja .... šegavostjo spodbujata poslušalce k raznim varijacijam, interpretacijam in recitacijam o vsesplošnem glasbenem vprašanju.

Vse osebe niso identične. Pa brez zamere.

Vaš vdani in neznani mož, dijak, ločenec in še marsikaj, ki se čisto slučajno piše s podpisom Elsner Marko.

Oblak Draguš
Elsner Marko

SODOBNA GLASBA 2o.STOLETJA

1955
Leta 1955 se je v Detroitu rodil Bill Haley. S svojo divjo skupino Comets in z novo divjo beat glasbo je v trenutku preplavil ves svet. Njegov prvi uspeh je bil hit - Shake, Rattle and Roll. Posnemajoč Billa Haleya so prodrli še naslednji pevci in ansambli:
Chuck Berry s pesmijo Maybelline;
Pesem Tweedle Dee, ansambla Laverne Baker;
Pat Boon s pesmijo Ain't that a shame;
Fats Domino s skladbo Thinking of you;
Little Richard s Tuttifrutti
in hit ansambla Tke Platters - Only you.
Kmalu pa se pojavijo tudi Pery Como, Tony Bennett, Nat Cole - ameriški pevci s svetovnim slovesom. Od ženskih predstavnic tedanjega glasbenega sveta pa bi omenil samo najbolj znani. To sta Ella Fitzgerald in Jo Stafford.

1956
Tega leta se pojavi Elvis Presley, rojen 1935 v nekem mestu južno od Mississippija. Kot nadarjen pevec je prodrl z dvema novima smerema: Rhythm and Blues in Country and Western. Počasneje je prodiral v Veliki Britaniji, kjer je bil še zmerom št. 2, medtem ko je bil v Ameriki pop zvezda št. 1. Od hitov bi omenil Rip it up Litlee Richarda in Chuch Berryev Roll over Beethoven /kasneje je postal to tudi hit Electric Light Orchestra/. Toda še vedno je bil Elvis najboljši, prodal je čez milijon izvodov malih plošč.

1957
Elvis Presley izda svoj prvi LP Rock'n 'roll. Pojavi se David Cassydy tedanjega časa Ricky Nelsson, ki je prav tako kot David uspel v tv seriji. Novi prišlek na glasbenem prizorišču je bil tudi mladi, 14-letni Paul Anka, ki je sam napisal in skomponiral svojo prvo skladbo Diana, ki je kot plošča doživela milijonsko naklado in napravila mladega Paula pri petnajstih že milijonarja. V ženskem popevkarskem svetu se pojavijo Shirley Bassey, Peggy Lee in Petula Clark.

1958
S hitom Tea for two cha-cha uspe Tony Dorsey, od starejših glasbenikov pa je najbolj uspel Perry Como s hitom Magic moments. Sledil mu je Elvis Presley z mnogimi skladbami, med katerimi je najbolj znana Hard headed woman. Omenim naj še Chuch Berrya s hitoma Sweet little 16 in Johnya Gooda ter Little Richarda s hitom Good Golly miss Molly.

/ Se nadaljuje /

POSLUŠALI SMO ALBUME

Tokrat bodo na vrsti albumi z lestvice MM. Čeprav ta anketa ne predstavlja realnih kvalitet glasbenikov, se delno opiramo nanjo, ker pač prikaže trenutno popularnost ansambla, pevca ...

SUPERTRAMP - Crime of the Century

/School, Bloody Well Right, Hide in your Shell, Asylum; Dreamer, Rudy, If Everyone was listening, Crime of the Century/

Ta njihov prvi album in prav gotovo ne zadnji je zasedel osmo mesto, kar je za novo skupino velik uspeh. Poleg tega so jih izbrali za eno od treh najbolj obetajočih skupin, kar je še posebej spodbudno. Najbolj od vsega pa preseneča glasba sama. Dosegli so ravnotežje med petjem in instrumentalnim delom, tako da ne postane zvok nikdar dolgočasen ali pretežak. Ne moremo se znebiti vtisa, da je nanje močno vplivala glasba skupine Genesis. V ospredju ansambla stojita Roger Hodgson in Richard Davies, ki sta avtorja besedil, aranžerja in odlična pevca. Brez njiju si skupine ne moremo predstavljati.
Boljše skladbe so: Crime of the Centry, School, Asylum in Rudy.
Plošča je pri nas izšla pri zagrebškem Ju-gotonu.

Ocena: -4

YES - Relayer

/ The Gates of Delirium; Sound Chaser, To be over/

Mnogi so se spraševali, kakšna bo usoda skupine po odstopu Ricka Wakemana. Najboljši odgovor daje ta album. Patrik Moraz je dokazal, da je odličen klaviaturist s svežimi idejami. Skupina je pobrala mnogo lovorik /MM/. Album je pristal na drugem mestu. Ohranili so še vedno svoj značilni zvok, ki se lahko ponaša z izvirnostjo. Zvok je postal bolj zamotan, nadzemeljski, mnogim še vedno nedostopen. Vse skupaj je grajeno v stilu pesmi The Ancient iz njihovega prejšnjega albuma. Skladbe so tehnično izredne, manjka jim poletnosti. Odlična je prva stran, a tudi druga ne zaostaja veliko. Pri nas je plošča izšla pri Suzy.

Ocena: -5

GENESIS - The Lamb Lies Down On Brodway

/ The Lamb Lies Down On Brodway, Fly On A Windshield, Brodway Melody of 1974, Cuckoo Cocoon, In the Cage, The Grand Parade of Lifeless Packaking;

GENESIS

Back in N.Y.C. Hairless Heart, Counting Out Time, Carpet Crawl, The Camber of 32 Doors;
Lilywhite lilith, The Waiting Room, Anyway, Here, Comes the Supernatural Anaesthetist, The Lamia, Silent Sorrow In Empty Boats;
The Colony of Slipperman, Ravine, The Light Lies Down on Brodway, Riding The Scree, In The Rapids, If;
Prihodnost skupine je trenutno negotova, zakaj pred kratkim jo je zapustil pevec Peter Gabriel. Po vsej verjetnosti pa bo skupina težko našla pravo zamenjavo za Petra. Album The Lamb Lies Down on Brodwaj je brez dvoma njihov najboljši album in je obenem uspešno nadaljevanje predzadnjega /Selling England By The Pound/. Na štirih straneh je 23 skladb, kar zadošča za več kot uro in pol odlične glasbe. Še vedno je v glasbi v ospredju Petrovo petje. V tem albumu so tudi drugi člani lahko pokazali, kaj znajo. Niso nas razočarali, posebno je dopadljiv Tony Banks kot klaviaturist. Dokazali so, da niso navdušujoči samo na nastopih. Vse skladbe so zaigrane odlično v Genesis stilu in se medsebojno dopolnjujejo.

PREDSTAVLJAMO VAM NEKAJ NAJBOLJ BRANIH KNJIG

1. MAFIJA VČERAJ IN DANES - spectator

O skrivnostni mafiji je bilo že veliko napisanega, študije in razprava in romani, o njej so posneti tudi filmi. Pisci so vsak po svoje hoteli odgovoriti na vprašanje, kaj je mafija, zločinska ali politična organizacija ali samo mentaliteta, izraz sicilijanske duše.

Kakorkoli je že, nobenega dvoma ni, da je v preteklosti oblikovala življenje na Siciliji in gangstersko podzemlje v Ameriki.
Veljaki mafije so bili povezani z vodilnimi krogi v politiki in v cerkvi in z najbolj znanimi gangsterji v Ameriki. Mnogi so morali računati z vplivom mafije, tudi zavezniška vojska, ki se je leta 1943 izkrcala na Siciliji. S tem pa se je vpliv mafije samo krepil.

Kaj je bilo z mafijo včeraj? Kaj je z njo danes? In kaj bo jutri? So ji dnevi šteti? Na ta in podobna vprašanja poskuša odgovoriti avtor knjige Mafija včeraj in danes.

2. VOHUNSTVO V INDUSTRIJI IN ZNANOSTI - Jaguer Bergier

Knjiga nas vodi v svet, o katerem vemo silno malo, vendar je blizu nas in nas morda celo potegne v svoje mreže, ne da bi se tega zavedali. Pogosto izluščijo obveščevalci iz na videz povsem nepomembnih podatkov važne rezultate. Francoska policija ocenjuje, da je v Franciji kakih petdeset tisoč vohunov, ki iščejo industrijske skrivnosti. "Bedimo nad našimi skrivnostmi", pišejo tudi sovjetski časopisi. Isto bojazen imajo v ZDA. Tam je pomembna gradbena družba predlagala montažno konferenčno sobo, v kateri ne bi bilo mogoče vključiti naprav za prisluškovanje in snemanje.

Začetki vohunstva v industriji so prastari. Avtor knjige opisuje vrsto resničnih primerov, posebno pozornost pa posveča vohunjenju med obema vojnama. Vohunstvo v industriji je postalo pomembnejše od vojaške ga. Mnoge velike industrije na svetu sodelujejo z vohunskimi organizacijami, ki so enako močne in vplivne kot vojaške organizacije, vodijo pa neusmerjeno tajno vojno. Enako zanimive podatke kot o vohunstvu v industriji navaja avtor tudi za vohunstvo v znanosti. Sam je v začetku druge svetovne vojne prešel v ilegalo in organiziral prvo znanstveno vohunsko službo proti Hitlerju. Njegova organizacija je opozorila zaveznike na nemški raketni in atomski center.
Rezultat tega je bila zamuda pri izdelavi nemškega jedrskega orožja, kar je bistveno vplivalo na izid druge svetovne vojne.
Bergier ni pisal knjige z namenom, da bi dal vojaškim tehnikom novih idej, ampak je želel opozoriti človeštvo, kaj vse si sposobni znanstveniki lahko izmislijo.

3. NEVESTA - Victorija Holt

Skrivnostni grad nad razburkanim morjem je tudi svojo novo gospodarico Favel, mlado ženo Roca Penderoca, sprejel s kopico skrivnosti in nenavadnih zapletov, enako kot vse neveste pendorriških prednikov, ki so zaman iskale srečo med njegovimi zidovi. Srečo mlade žene oziroma njeno prepričanje, da jo je bogati Roc poročil iz iskrene ljubezni, so kmalu skalile govorice o Barbini, prejšnji pendorriški nevesti - gospodarici, Rocovi materi, ki je umrla nenavadne smrti in katere nemirni duh je manda strašil in terjal naslednjo žrtev Favel! Njene temne misli se kmalu spremenijo v mračne slutnje, ki jo privedejo do obupa. Sledijo namreč dogodki, ki so tako razgibani in napeti /vendar ubrani in psihološko motivirani/, da še najbolj spominja na zvrst spretnih kriminalk.

Med drugim zvemo za skrivnostno smrt očeta Favel in za odkritje, da je silno bogat lord, ki živi v soseščini, pravzaprav njen stari oče. Torej je Favel njegova edina zakonita dedinja. Ob tem posumi, da je Roc za vse to vedel že prej in da se je z njo poročil iz preračunljivih nagibov.
Njene slutnje so še bolj mračne, ko izve za Rocove ljubezni, za številna naključja, ki tudi njo pahnejo v vrtinec srditih maščevanj in preizkušenj. Taka pripoved je za bralca gotovo zanimiva in privlačna. Prizori so tekoče in spretno opisani, zato nas ne presenečajo podatki, da so postala vsa dela Victorie Holt uspešnice ne samo v ZDA, temveč povsod, kjer so jih prevedli.

Pomurska založba je uvrstila v svoj program tudi naslednji dve knjigi:
Victoria Holt / Gospodarica Mellyna in

Victoria Holt / Prekletstvo faraonov

4. OGNJENI CVET POZABLJENIH - Heinz G. Konsalik

Dr. Reinmar Haller, zdravnik po poklicu in po srcu, odličen kirurg, je bil v svoji domovini Nemčiji obsojen na dve leti zapora in na prepoved zdravniške prakse, ker naj bi bil kriv prepovedanega splava, od katerega pacientka, njegova ljubica, izkrvavela in umrla. Obsodba je bila justična zmota, kazen je trpel po krivem, kot je bilo po mnogih letih dokazano.

V svojem potepanju po svetu, ko se je preživljal z najbolj vulgarnimi deli in se uničeval v pijanosti, je prišel na zdravstveno postajo za gobavce v Nongkaju v severni Burmi, na skrajnem robu džungle. Tam - sredi najbolj bednih med bednimi - je bil nepričakovano postavljen pred veliko, plemenito, tudi v medicinskem pogledu pomembno nalogo. V spopadu s korupcijo in zločinskim ravnanjem zdraviliške uprave je postal "angel pozabljeni" kot se glasi izvirni naslov romana, edino upanje nesrečnih gobavcev, zdravnik zavrženih in na smrt obsojenih. Ustvaril je moderno zdravstveno kolonijo, hkrati pa sam padel kot žrtev zahrbtnega komplota kriminalnega upravnega direktorja Burmanca Tajkkyja in korumpiranega glavnega zdravnika Indijca dr. Karipurija, ki sta se brezvestno okoriščala in bogatela na račun zaupanih jima bolnikov. Rešila ga je očarujoča ljubezen rjavopolte burmanske bolničarke Siri in zvesta pomoč nemške bolniške sestre Bettine - spet dve presenetljivo svetli ženski postavi, tako tipični za moderni džungelski svet priljubljenega pisatelja H.G. Konsalika.

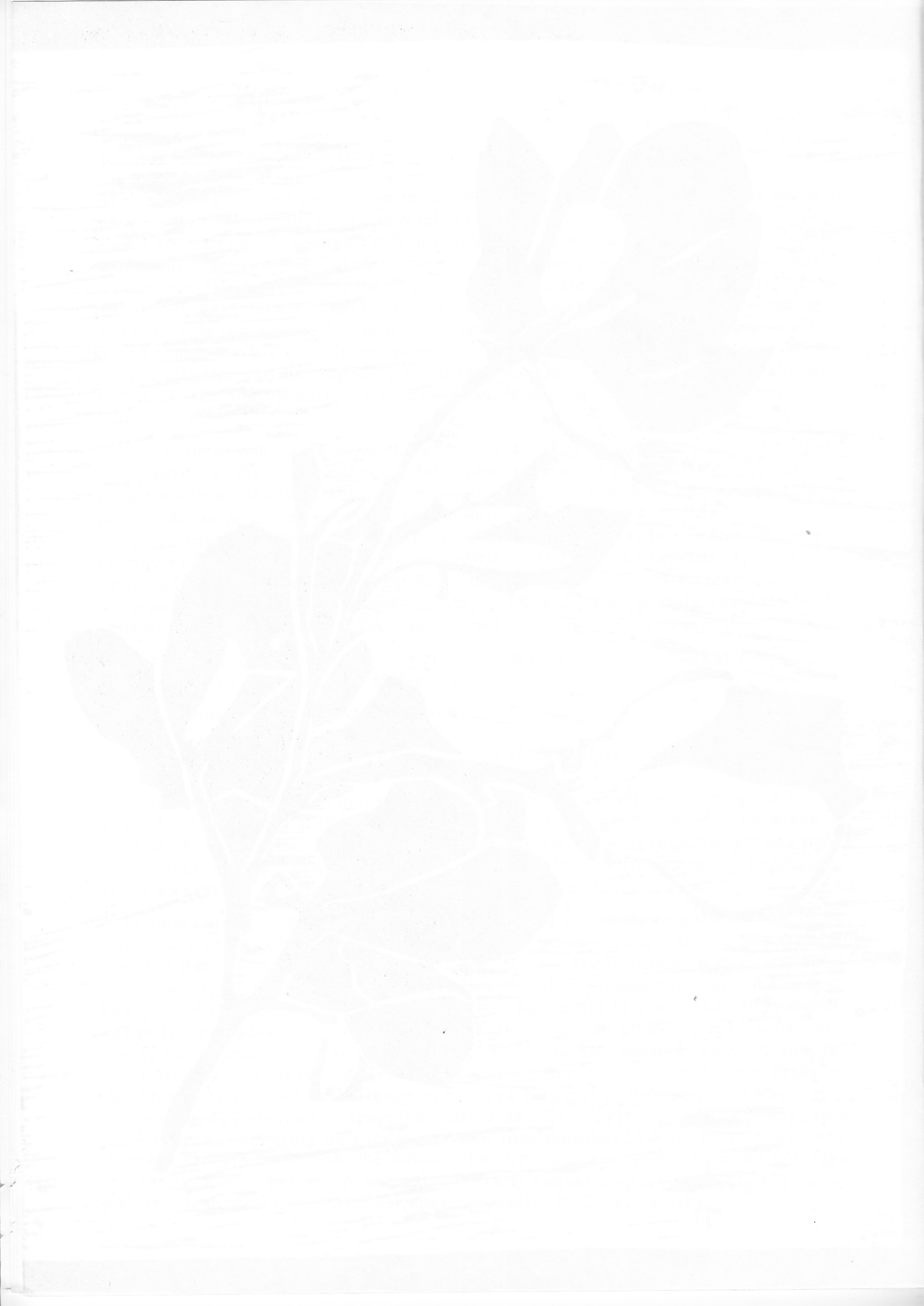

ŠAHOVSKA MRZLICA V VELIKI BRITANIJI

Angleži se množično navdušujejo za spletke in zagonetke na črnobelih poljih, mladim šahistom v Veliki Britaniji pa obetajo lepo prihodnost. V Veliki Britaniji že dolgo ni bilo toliko slišati o šahu, kot prav sedaj. Šahovski programi so vsepovsod, na radiu, televiziji, parki so prizorišča amaterskih dvobojev, na veliko veselje trgovcev pa gredo žepni šahi in knjige o tej igri množično v prodajo. Skratka, otočani se navdušujejo za šah kot že dolgo ne. Zanimivo je, da tudi sredstva množičnega obveščanja v veliko večjem obsegu poročajo o pomembnih šahovskih dogodkih.

Pozornost otoških ljubiteljev šaha je trenutno obrnjena k vrhunskemu britanskemu šahu, predvsem k mladim in obetavnim šahistom, za katere Angleži malce neskromno napovedujejo, da bodo v bližnji prihodnosti ponesli čast in slavo angleškega šaha po vsem svetu.

Britanska televizija je tudi prenašala finale šahovskega turnirja, na katerem so sodelovali sami znani britanski šahisti. Mimogrede: prva nagrada je bila 25o funtov, približno milijon starih dinarjev, zmagal pa je matematik in bivši britanski prvak Bill Hartston iz Cambridgea, ki se je pred leti v Hastingsu že potegoval za velemojstrski naslov. Hartston je v finalu premagal mladega in dinamičnega osemnajstletnika Jonathana Speelmana, ki na Oxfordu študira matematiko. Poznavalci otoškega šaha prav temu mladeniču napovedujejo bleščečo in vrhunsko šahovsko kariero ter vanj polagajo celo več upov, kot pa na bivšega mladinskega prvaka Tonyja Milesa. Slednjega je Speelman na nekem poprejšnjem tekmovanju v dramatičnem dvoboju tudi premagal. Leto 1973 je Speelman osvojil naslov evropskega prvaka med šahisti mlajšimi od 18 let, lani pa je bil drugi na turnirju izzivalcev v Hastingsu.

Zanimivo je tudi, da se je BBC televizija prav zaradi odlične igre mladih šahistov odločila za novo serijo šahovskih programov, ki bodo daljši kot dosedanje 25 minutne serije. Po približnih ocenah si je vsako izmed serij ogledalo po 4oo tisoč britanskih televizijskih igralcev in če bodo mladi britanski šahisti nadaljevali s takšnim tempom in uspehi, kot so jih imeli v zadnjih dveh letih, bo to verjetno spodbudilo BBC, da napravi kar cele "šahovske filme", ki bi jih potem prodajali tudi drugim televizijskim družbam v tujini.

Največjo pozornost pa trenutno vseeno zbuja 27 - letni šahist, matematik in strokovnjak za elektronske računalnike Bill Hartston. Njegovo "skrivno orožje", ki mu pomaga na poti k vrhu, je menda - očarljivost. Samo s to odliko šahist ne more zmagovati, pomaga pa mu lahko. Bill Hartston se vedno sproščeno smehlja med turnirskimi mizami, kot da ne bi bil na tekmovanju, ampak na kaki "party". Sproščen učinkuje celo tedaj, ko se spoprijema z najbolj zamotano in tvegano kombinacijo. To marsikoga izmed njegovih nasprotnikov spravi ob živce".

"Če se človek po nepotrebnem koncentrira", pojasnjuje svoje orožje Bill Hartston,"potem se njegovi možgani hitro utrudijo in po dveh, treh urah igranja začne delati bedaste, nepotrebne in usodne napake. Zelo pomembno je, da šahist potem, ko napravi potezo, ostane sproščen.

Seveda ne preveč sproščen, v njem mora vedno biti napetosti, nikakor pa ne toliko, da bi svoje možgane zaposloval s stalnimi analizami vsemogočih variant. Ko tudi moj nasprotnik potegne potezo, se lepo vrnem na mizo in si na novo ogledam problem, kot da bi ga videl prvič. "Seveda pa ima ta očarljivost" tudi senčne plati. Pri Hartstonu se to kaže v pomanjkanju odločnosti, ki meji že na lenobo. Pred dvema letoma na primer, je odlično začel proti sovjetskemu velemojstru Smislovu in imel praktično dobljeno partijo, a je kljub temu velemojstru ponudil remi, ki ga je Smislov seveda takoj sprejel z obema rokama. In zakaj je Bill to storil? "Včeraj" je pojasnil zvedavim poročevalcem, "sem premagal Tukmakova in od mene prav zares ne morete pričakovati, da bi v dveh dneh zapovrstjo premagal kar dva sovjetska velemojstra." Na nekem novoletnem turnirju je v dobljenem položaju sprejel remi samo zato, ker sta z ženo /Jana Hartston je britanska šahovska prvakinja/ naslednji dan praznovala obletnico poroke in se je fant zbal, da bi bila partija morda preložena ...

Mladih otočanov se je torej polastila šahovska mrzlica. Zlobnež bi morda rekel, da so Angleži ugotovili, da so - spričo klavrnega položaja otoškega gospodarstva in beraškega funta-šterlinga-kombinacije na borzi preveč tvegane in se zato raje posvečajo finančno manj nevarni šahovski kombinatoriki.

CHEACHE

IGRA, KI NAVDUŠUJE MILIJONE DRŽAVLJANOV SZ

V Sovjetski zvezi je šah tako priljubljen, da ga igraveč kot 25 milijonov ljudi, najboljši igralci so deležni redne in izdatne podpore. Pravijo, da v SZ okoli 25 milijonov državljanov igra šah, od tega jih je okoli 4 milijone registriranih v šahovskih klubih in sekcijah. V tej največji šahovski državi imajo predvidena velikanska sredstva za napredek šaha, seveda pa tudi za financiranje vrhunskih igralcev. Ta sredstva poleg države daje tudi sindikat, ki v glavnem vodi športna društva, v okviru katerih delujejo tudi šahovska.

Tisoče najbolj talentiranih šahovskih nadebudnežev med desetim in šestnajstim letom obiskuje posebne šahovske šole, v katerih traja pouk dvakrat tedensko po tri ure. Za vstop v te šole je pogoj druga kategorija. Toda to šahovsko znanje največkrat ne zadošča. Zato praviloma razpisujejo še posebne natečaje. Šole vodi okoli tisoč mojstrov ali mojstrskih kandidatov in poučevanje na njih je njihov osnovni poklic. Šolanje traja tri leta, potem pa učenci dobe priložnost za potrditev svojega znanja in talenta. To so tako močni turnirji, da se na njih ne da izpolniti norma za naslov mojstrskega kandidata.
Poleg tega je šah obvezen predmet v nekaterih srednjih šolah. V zvezi s kraljevsko igro pa se ministrstvo za šolstvo še ni dokončno odločilo. Polemika, ali naj bi šah postal obvezen predmet v nižjih razredih srednjih šol ali višjih, še traja. Šahovska pedagogika ima v SZ znanstveno podlago.

Štirje znani šahisti so opravili magisterij s tega področja: mojster Rohlin /pedagogika šaha/, Mojster Alatovčev /tehnika igre/, velemojster Petrosjan /šahovska logika/ in velemojster Krogius /psihologija šaha/.

V SZ je več kot 4o velemojstrov, 15o mojstrov in več tisoč kandidatov za mojstrski naslov. Šestdeset najboljših igralcev, sodnikov in trenerjev tudi sami imenujejo profesionalce, čeprav ta beseda v SZ v športnem besednjaku ne najde mesta. Ti profesionalci dobijo vsak mesec plačo športnega društva, v katerega so včlanjeni. Njihova višina se giblje med 18o in 4oo rubljev /povprečna plača v SZ je okoli 135 rubljev na mesec/. Seveda pa to ni edini dohodek vrhunskih šahistov. Za simultanke dobivajo od 5o do loo rubljev, uredništva časnikov dobro honorirajo njihove prispevke, pa tudi na vseh domačih turnirjih nagrade niso ravno simbolične.

Kaj mora vrhunski šahist narediti za svojo osnovno plačo? V prvi vrsti se mora ukvarjati s šahom in mu ne dovolijo nikakršnega postranskega udejstvovanja. Braniti mora barve svojega kluba oziroma mesto in pa seveda republike ter Sovjetske zveze. Če se uvrstijo na državno prvenstvo, morajo na njem vrhunski igralci tudi nastopiti.
V klubih pa ti igralci opravljajo še mesto svetovalca in občasnega trenerja. Ena izmed njihovih najpomembnejših dolžnosti pa je, da na vsakemu koraku prispevajo k popularizaciji šaha. Zaradi tega je že tradicija, da najbolj vidni velemojstri, kot so danes Karpov, Talj, Korčnoj, Petrosjan, Spaski in drugi igrajo na prvih deskah za pionirske ekipe svojih mest. To je zares propaganda, kakšno si drugi šahovski delavci po svetu lahko samo želijo. Država daje vrhunskim igralcem kot tudi njihovim trenerjem visoke pokojnine, saj so šahisti uvrščeni v najvišjo skupino skupaj z vrhunskimi umetniki, politiki in udarniki.

Cheache

PESNIKI DEŽEL

Srečko Kosovel

P E S E M

Sedim in pišem.
Pred mojim oknom
zlato sadje.
Vse je pesem.
Na mojem oknu
ni belih zastorov.

Tudi to rdeče listje
na latnikih : pesem.
Tigrasta mačka
me gleda.
Njeno oko: camera obscura.
Zelena tajnost.

Nate mislim, ki si odšla
kot bel labod
preko rdečih voda.

Vsa teža časa po prvi svetovni vojni, duhovna kriza evropske izobražene družbe, vse narodno in socialno življenje in prizadevanje slovenskega ljudstva, zlasti pa mladost človeka, ki je tesno povezana z domačo zemljo, s svojim rodom, ljudstvom in vsem kulturnim ljudskim izročilom, je dobila izraz v poeziji Srečka Kosovela, pesnika Krasa, revolucije in smrti.

Srečko Kosovel se je že v srednji šoli zanimal za književnost. Osnoval je literarni krožek Kres. Leta 1922 je začel s tovariši izdajati tiskan list Lepa Vida; v njem so izšle prve Kosovelove natisnjene pesmi. Istega leta je pričel sodelovati pri vrsti drugih listov in revij.

Zaradi hudih življenskih razmer je začel bolehati. Bolezen se mu je vlekla tja do leta 1926, ko je 27. maja umrl. Še prej pa je hotel izdati pesniško zbirko Zlati čoln, ki pa ni izšla. Njegove izbrane pesmi je leta 1927 uredil in izdal njegov prijatelj Alfonz Gaspal; leta 1931 je izšla druga izdaja Kosovelovih izbranih pesmi z uvodom Antona Ocvirka; leta 1946 pa je DZS izdala njegovo Zbrano delo.

Vseh Kosovelovih ohranjenih pesmi je nekaj sto in vsebujejo najrazličnejše motive. V njih izraža pesnik v različnih variacijah doživljanje trpke kraške pokrajine z njenimi gmajnami, borovimi gozdiči, divjo burjo, samotnimi hišami in slutnjo bližajoče se smrti ter spoznanje, da se mora boriti na strani delovnih ljudi. V njegovem spoznanju se je oblikovala podoba revolucije, ki bo odpravila norme in zakone; svoj program je izpovedal v ciklu sonetov Rdeči atom: "Nobenih norm, zakonov: samo delo /kazalo bo človeštvu novo pot/ in kamor srce genija hotelo,/ le tja za njim bo stopal zdravi rod,/ in v našem delu nova sila, ki svet bo zrušila in dogradila.

Zaradi pristnega, iskrenega doživetja, velike posplošujoče moči pesniških podob in zaradi revolucionarne vere v novi čas je Srečko Kosovel ena najdragocenejših pesniških osebnosti v slovenski književnostni kulturi.

GLEDALI SMO

Maksim Gorki

Irena Smolej 2.f

OTROCI SONCA

Drama Maksima Gorkega Otroci sonca je eno tistih odrskih del, ki nam pomagajo bolje spoznati prepad, ki loči izobražence od preprostih ljudi.

Znanstveniki, v tem primeru kemik Pavel Fjodorovič Protasov, ki ga je zaigral Boris Juh, se ne zavedajo, da so zgubili stik s preprostim ljudstvom. Sovražijo zlo in se sami imenujejo "Otroci sonca", preprosti ljudje pa so le "otroci zemlje". Medtem ko "otroci sonca" pravijo, da sovražijo zlo, ne slutijo, da so prav oni tisti, ki ljudstvu povzročajo zlo s svojimi dejanji. Edino Liza, Mojca Ribičeva, bolna ženska, se zaveda sovraštva in razume ljudstvo. Očita jim, da žive samo zase in svoje delo, vsako zbližanje med njimi je nomogoče.

Čeprav je minilo že 7o let, odkar je Gorki napisal to dramo, je to snov našega časa, časa, v katerem se vsak bori za boljše življenje in se ljudje odtujujejo drug drugemu, ne da bi se zavedali, kaj s tem izgubljajo. Kemik Pavel Fjodorovič Protasov nam je predstavil primer znanstvenika, kemika, ki živi samo za svoje delo, povzdiguje znanstvenike in zapostavlja preprosto ljudstvo. Ne razume vsakdanjih težav ključavničarja, kmeta ali navadnega delavca. Ne meni se za ljudi okoli sebe, saj vidi samo svoje delo. Ne vidi niti svoje žene Jelene Nikolajevne /Alenka Vipotnikova/, ki to izkoristi in si poišče uteho drugje, čaprav tudi pred očmi svojega moža. V tem vidimo njegovo slepoto in odtujitev od ljudi, Krajše povedano, to je znanstvenik, ki dela za vse ljudi in ne opazi nikogar.

Tu je tudi slikar in prijatelj Protasova Dmitrij Sergejevič Vagin, ki ga je upodobil Rudi Kosmač, ki meni, da umetnost ustvarja zgolj elita in to samo za elito, preprosti ljudje pa naj delajo, saj umetnosti tako niso vredni.

Na drugi strani vidimo "sovražno in zlobno žival" s prvimi pobliski človeškega dostojanstva, osveščenosti, ki pronica skozi gosto meglo nesreče, ki z vso svojo silo pritiska na preprostega človeka. To je delavec, obrtnik Jegor, ki ga je upodobil France Presetnik.

Že na začetku, ko zagledamo igralce, zaradi kostumov Božene Jovanovič ugotovimo, da gre za bogate malomeščane na eni in predstavnike ljudstva na drugi strani, saj nam ti nazorno prikažejo ta velik razloček.

Kaj naj še rečem o drami ?

Morda še nekaj besed o režiji in sceni, ki je delo Steva Žigona?
Zdela se mi je res dobra, saj si si lahko predstavljal to stanovanje, v katerem se je vse odvijalo z vsemi drobnjarijami, če si se le malo bolj poglobil vanjo. Da je bilo vse skupaj še bolj nazorno, je dosegel z glasbo in na koncu še s tonskim posnetkom, ki nam je ponazoril začetek revolucije.

Tako je moje mnenje o drami. Kaj pa vaše ?

MNENJA DIJAKOV GIMNAZIJE PEDAGOŠKE SMERI O DRAMI OTROCI SVETA

I. Rado Šušteršič:

To je drama, ki kritizira tipičen družbeni problem, v katero je bilo vmešano ravno prava mera humorja, da je gledalec ob dobri igri vseh igralcev ter pestrem izboru kostumov lahko doumel bistvo dogajanja. Bila je razumljiva in je vsebovala dokajšnjo mero poučnih dejstev. Pohvaliti moram tudi razumljivo izražanje, ki je že od nekdaj odlika igralcev drame SNG v Ljubljani.

V primerjavi z drugimi predstavami ljubljanske drame so bili Otroci sonca ena povprečnih ali celo boljših predstav iz njihovega vsakoletnega programa.

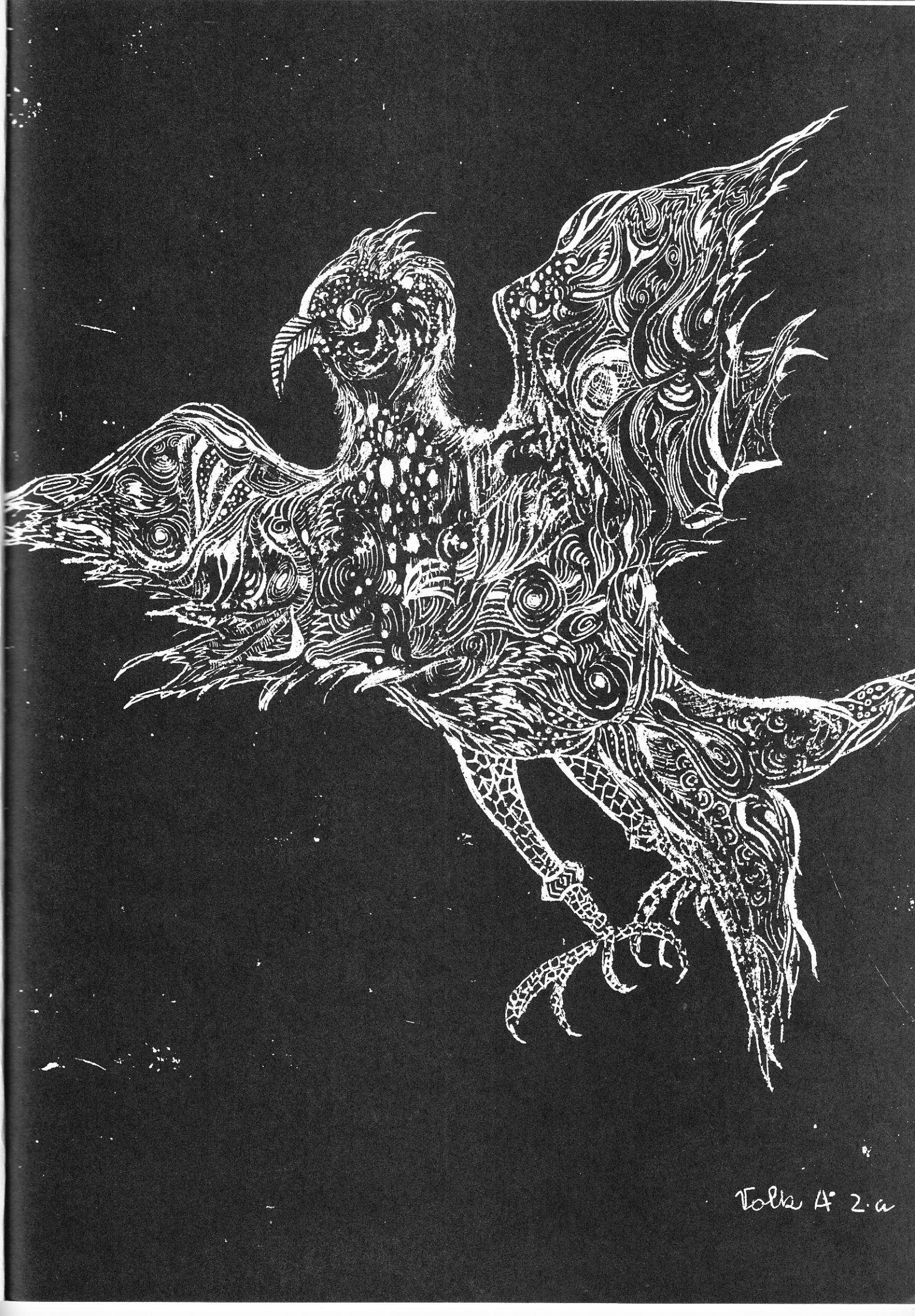
Tolkien A° 2.a

II. Zuban Barbara:

Za mene je bila drama fina. Razumela sem jo in zdela se mi je celo hecna. Ob tej drami pa sem se tudi nasmejala.

III. Capuder Marinka;

V začetku nisem vedela, za kaj gre, proti koncu pa se mi je drama zdela kar v redu. Izbira igralcev se mi zdi dobra, posebno všeč mi je bila Mojca Ribičeva.

IV. Janša Rado:

Zelo v redu, zaradi ilustracije in nasploh celotne igre, všeč pa mi je bila tudi glasba, ki je pripomogla k učinkovitemu koncu.

Irena

ISKANJE

Iščem se,
iščem se med travami,
iščem se v valovih noči,
med temnimi nedri smreke.
Iščem se med obrazi
in med mrzlimi očmi,
ki nočejo mojega smeha
in ne topline mojih dlani,
nočejo moje samotne besede,
ki iščejo besedo.

Zakaj nočete, kar hočem dati,
zakaj nočete vročega smeha?

Ne najdem se.
in nisem kot vi.
Tavam in iščem,
morda se iščem v tebi,
morda iščem tebe,
morda tebe želi moja dlan,
ki išče dlan
in blodi v spremstvu samote.

Ne,
ne morem se najti v tebi,
ti nočeš mene,
ti nočeš toplega diha,
ali sploh kdo hoče moj smeh?

Potočnik Zalka 1.a

CIGAN
/prosti spis/

Mesec je že tonil v bledikavo jutro, ko sem se kot senca plazila skozi goščavo. Spotikala sem se ob podrastje. Mrzel veter mi je bičal obraz, a vztrajala sem na svoji poti. Med grmovjem sem opazila pajkovo mrežo. Rosa prebujajočega dne ji je dala bleščeč sijaj. Občudujoče sem se nasmehnila, čeprav mi to jutro ni bilo do smeha. Sredi noči sem se zdramila iz hudih sanj, preplašena in vsa prepotena. Sanje so se mi vračale - podoba za podobo. Imelo me je, da bi kričala od groze. Nisem več vzdržala. V trenutku sem se pognala v megleno noč. V spokojnosti narave sem iskala svoj mir. Hkrati pa sem se zavedala, da ga ne bom našla, kajti nenadoma sem spoznala vzrok morečih sanj. Dogodki prejšnjega dne so mi zaplesali pred očmi.

Ledeni veter se je zaganjal v drevje in stokoma zavijal. Sedeli smo v koči, zakajeni od cigaretnega dima in vrteli že skoraj izrabljene plošče. Pogovarjali smo se o nepomembnih stvareh, vzdušje je že mejilo na dolgočasje . Tedaj so se z zamolklim pokom odprla vrata. Pogledi vseh so se zazrli v prišleca. Smehljal se je in pristopil k Alešu, ki je stal pri gramofonu. Ponudil mu je svoj album plošč. V hipu, ko je Aleš stegnil roke, da bi jih sprejel, je Dejan kriknil: "Pusti ! Ne maramo tvojih plošč, črnuh !" se je ozrl k prišlecu. Presenečeno sem pogledala. "Črnuh?" sem se podzavestno vprašala. Res, fant je imel črne lase, temno polt in presenetljivo temne oči. Tok misli mi je prekinil slap osornih besed: "Poberi se od tod, gnusoba !" Z golaznijo nočemo imeti opravka !"

Dejan je s pogledom potoval po prijateljih. Iskal je odobravanje in podporo. Ko se je zagledal vame, me je spreletel mrzel srh. Čutila sem, da ni prav to, kar počne, a nisem si upala kljubovati. Ozrla sem se po ostalih, Ravnodušno so spremljali dogajanje. Fant je stal kot prikovan, ustnice pa so mu trepetale. Nato je povesil pogled. Dejan je zgrabil album in ga treščil fantu pred noge. Skupina se je zasmejala. Osramočen in ponižan je pobral album in odšel. V koči je završalo. Komentirali so dogodek in se šalili. Nekateri so hvalili Dejanov pogum. Vstala sem in planila proti izhodu. "Hopla, Nati ! Kam pa ?" me je prestregel Dejan. Ozrla sem se. Prijel me je za roko in me hotel odvesti nazaj. Iztrgala sem mu dlan.

"Oho, aha ! Princeska se punta. Daj no, trapica. Pa ti menda črnuh ni ganil srčeca ?"

Sledil je plaz besed, ki mu nisem sledila. Začutila sem čudno omotico. Iz tisočih prepletajočih misli sem razbrala le eno - zločinka si ! Zamižala sem in si z dlanmi pokrila obraz.

"Ne muči jo, Dejan. Kaj pa more, če je tako občutljiva !? Počasi se nas bo že privadila," sem zaslišala Alenko.

"Strahopetci ne spadajo k nam. Pa tudi občutljive punce ne !" je rekel Peter.

Nisem imela moči, da bi jim ugovarjala, kaj šele, da bi odšla. Poskušala sem pozabiti neljubi dogodek, zato sem blebetala vse mogoče in se kislo nasmihala.

Ko je ledeni piš razpodil megle, smo le lovili po gozdu. Tedaj sem izgubila medaljon z verižice. Iskanje le-tega med listjem se mi je zdelo nesmiselno.

Ko sem se po kosilu zamišljena vračala h koči, mi je nenadoma nekdo stopil na pot. Dvignila sem pogled. Bil je on. Zdrznila sem se in prestrašena zrla vanj.

"Kaj se me bojiš ?" je rekel in se mi poskušal nasmehniti. Nisem se ga bala, a občutek krivde me je prešinil kot strela. Rokavica mi je padla na tla. Sunkovito sem jo hotela pobrati, a fant me je prehitel. Smehljaje mi jo je ponudil. Hotela sem se mu zahvaliti, ko sem za bližnjim deblom opazila senco. Eden od naših me torej opazuje, se me prestrašila. Spomnila sem se Dejanovih in Petrovih zbadljivih besed. Pognala sem se med drevjem proti koči. V hipu me je prestregel.

"Pa se me res bojiš. Zakaj ? Ali sem zločinec , če sem cigan ?"Gledal me je z očmi prestreljene ptice in želela sem odkimati, a si nisem upala. Kaj bi na to rekli ostali? Želja, da me družba sprejme za svojo, je bila večja kot občutek pravičnosti. Senca za deblom se je ponovno zganila.

"Pusti me!" sem sovražno rekla. V očeh se mu je zrcalilo razočaranje. Glas mu je drhtel, ko je rekel: "Včeraj si izgubila obesek. Saj je tvoj, ali ne ?" V roki je držal moj medaljon. Prikimala sem in brez zahvale odšla.

Kmalu za mano je v kočo prišel Dejan. Poiskal me je s pogledom. Z zmagoslavnim nasmeškom se mi je približal, me prijel čez ramo in rekel: "Natika si je že zaslužila postati naš član!"
Zaploskali so. Zgodilo se je, kar sem vseskozi željno pričakovala, a nobenega veselja nisem čutila. Spoznala sem, da ne sodim mednje. Ko je zemljo objel mrak, smo se poslovili in vedela sem, da je to slovo za vedno. Zvečer sem še dolgo premišljevala o tem. Zavest, da sem temnolasemu fantu storila krivico, me je peklila in mi težila vest. Tudi spanec me ni rešil težkih misli.

Sedla sem na drva ob skladovnici. Meglice so se razpršile in droben dežek se je vsul z neba. Bilo je, kot da narava joče z menoj. Dolgo sem tako premišljevala. Bila sem popolnoma premočena, ko sem zaslišala šum. Sunkoma sem se obrnila. Bil je on. V hipu sem bila pri njem.

"Žal mi je za vse. Oprosti, prosim, mojemu nespametnemu obnašanju. In obnašanju mojih nekdanjih prijateljev." sem tiho dodala.

Oči so se mu orosile. "Opraščam." Besede so bile zame kot balzam. Občudovala sem ga. Kako hitro oprošča krivice, ki mu jih store nespametni ljudje.

"Hvala, " sem šepnila. Ponudil mi je roko. Stisk dlani me je pomiril. Občutek krivde je izginjal. Začutila sem neizmerno olajšanje kljub vetru, mrazu in dežju.

MARE

POMENI

Razpad elementa.

Pomeni: eno človeško stran manj,
Pomeni: gnoj za zemljo,
Pomeni: žalost sorodnikov, ali pa tudi ne,
Pomeni: solzo nemoči,
Pomeni: kri prežeto skozi desetletja
nad in upanja,
Pomeni: plamen nasprotij dediščine,
Pomeni: vračanja v resničnost,
Pomeni: sijoč vzpon tistih, ki do sedaj
niso upali.

VIL SEM SE PO POKOPALIŠČU

Prihajam počasi, počasi, kot
megla se vlečem, ves drhtim, ko prihajam počasi
počasi.
Prihajam izza gora, velikih mogočnih
gora, zelenih,
polnih svežega zraka.
Izza drznih sivih skal te je
gledalo moje oko.
Ni se te nagledalo.
Ostala si lepa, nespremenjena, kot
vzvišena sila si bedela nad menoj.
Videl sem ogenj, videl sem strel, obešena
trupla, lepljiva od krvi in znoja
poslednjih muk, videl sem tebe sredi pepela,
sredi strahu, nečloveške groze, sredi
blaznih spak razmesarjene gole kože, sredi
prestrašenih malih obrazov si kraljevala,
trdno si držala meč pogubljenja.
Zdaj pa prihajam v tvoj objem kot
slepi ptič iz sanj dobrote
in nežnosti.
Kaj bom doživel, kaj
videl ? Tvoj goli obraz, ki se sveti kot
voščena maska, ki ima
namesto oči dve globoki luknji, ki
nima ušes, ne las, ne svojih misli, ima le cilj
pogubiti vse nas - v večnost.

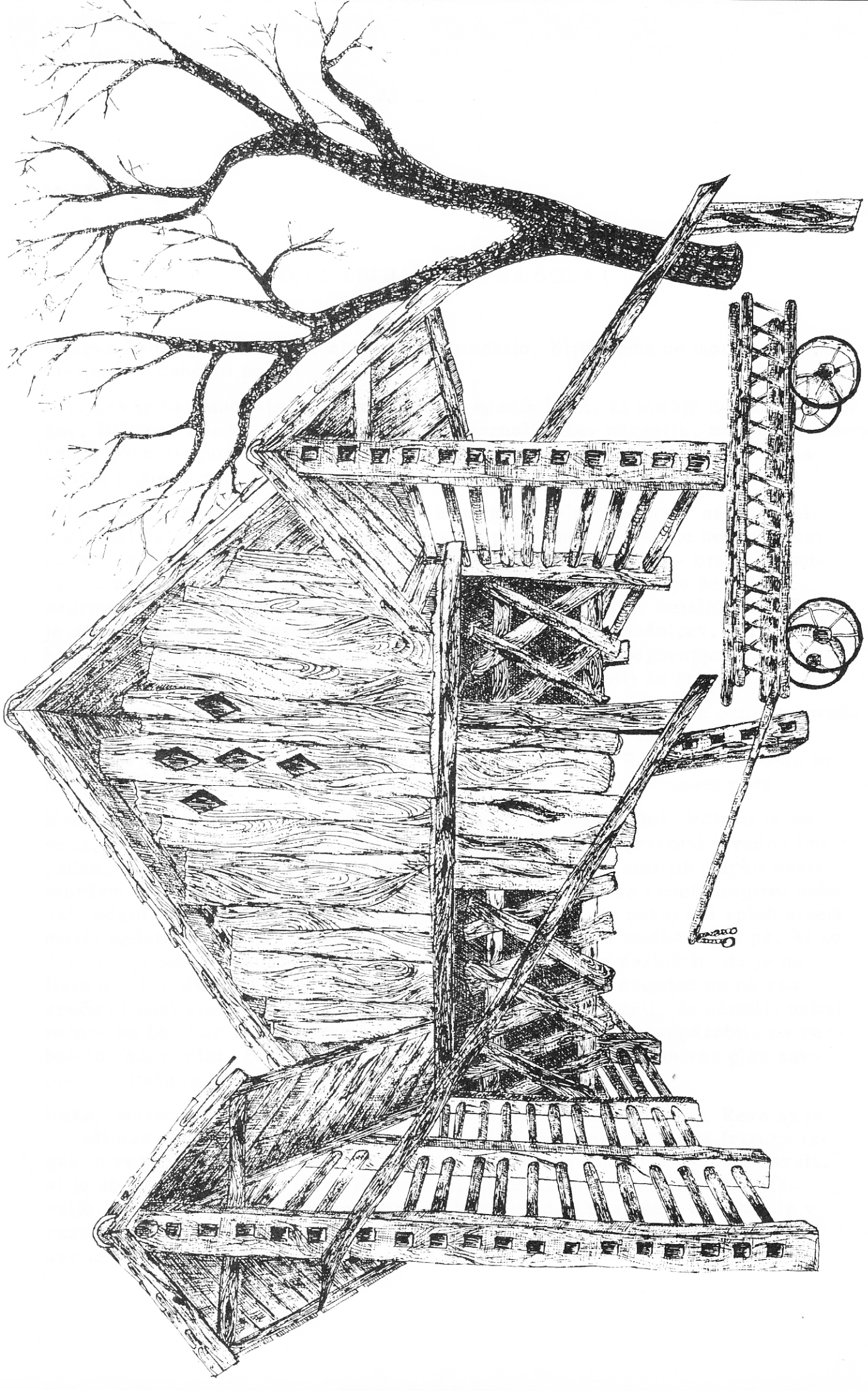

Meglič Dragi

O, TA LJUBA OSNOVNA ŠOLA !

Mineva že tretje leto odkar obiskujem gimnazijo. Kljub temu ne morem pozabiti življenja v osnovni šoli.

Bilo nas je osemindvajset. Osemindvajset mladih ljudi, ki nimajo ne skrbi ne težav. Bili smo mladi, razposajeni. Nismo poznali težav odraslih, morda jih nismo hoteli poznati; poznali smo samo mladi, razposajeni svet. Učiteljem smo ga včasih pošteno zagodli. Tako je bilo tudi tistega dne.

Bil je lep, sončen dan. Učiteljev glas ni mogel prodreti do nas, saj smo bili z mislimi daleč proč. Mislili smo na prosto popoldne. Učitelj je nepazljivost opazil na naših zasanjanih obrazih, zato je odprl redovalnico - pričo mučencev in zaklical: "Meglič ! K tabli !" Ker nisem takoj slišala, je še enkrat zagrmel: "Meglič !" V zadregi sem, ne da bi kaj pomislila, dejala: "Kaj ?" Spet je zagrmelo. Toda tokrat ne učiteljev glas, pač pa smeh sošolcev. Na njihovo spodbudo sem stopila k tabli. Po dokaj "uspešnem" odgovarjanju na zapletena vprašanja sem sedla. V redovalnici pa se je bohotil še en cvek.

Bili smo tudi vneti ljubitelji rož. Skozi okno smo zalivali rože na oknih telovadnice z vodo iz umivalnika, ki je bil vzor našega razreda, saj je bil izredno "čist". V razredu je redno delovala tudi letalska pošta. Razlika med pošto in letali JAT je bila v tem, da je naša pošta delovala točno po voznem redu.

Nekega dne smo učitelju pred kateder postavili polomljen stol. Učitelj je seveda, navdušen nad našo pazljivo pozornostjo, sedel in uprizoril izredno lep padec. Dobil je lažji pretres možganov, mi pa listke, ki smo jih morali nesti staršem v podpis. Jaz listka nisem poznala, pa sem ga vsa vesela najprej pokazala očetu, ki je zelo strog. Ta pa me je "nabunkal", da nekaj dni sploh nisem mogla sedeti. To je pri nekaterih sošolcih izzvalo salve smeha, tisti pa, ki so doživeli podobno usodo, so me pomilovali in mi milostno razložili, da je na listu pisalo: Ukor. Takrat šele mi je postalo vroče. Ta dogodek pa na vso srečo ni imel slabih strani. Že nekaj dni zatem smo izvedeli, da učitelja nekaj tednov ne bo, ker ima opravke v bolnišnici. Ob tej novici sem pozabila na razbolelo zadnjo plat. Sredi pouka sem sedla in zaradi bolečin na ves glas zavpila. Učiteljica je izgubila živce in odvihrala iz razreda.

Nekaj mesecev zatem smo izgubili tudi tovarišico razredničarko. Reva si je zaradi nas populila skoraj vse lase, tako da je njena nekdaj bujna frizura izgubila ves sijaj. Začela je nositi lasuljo. Nekoč, ko smo jo zopet razočarali, si je zopet začela puliti lase. Pri tem je, jasno, z glave potegnila tudi lasuljo. Takrat smehu ni bilo ne konca ne kraja. Ko je naslednje dni stopila v razred, smo se na ves glas smejali. Položaj je res postajal nevzdržen, zato nas je prepustila drugemu učitelju. Ta nas je "prijel" mnogo strože.

Pa to ni dosti pomagalo. Naše glave so izumile še marsikatero norčijo. Bili smo še premladi in preneumni, kar so zelo radi poudarjali učitelji, da bi mogli šolo jemati resno, se učiti in misliti na bodočnost.

Res, teh srečnih let ni mogoče pozabiti. Kadar srečam kakšnega sošolca, se vedno spomnim teh norčij in se veselo nasmehnem. Kako drugačno je življenje v gimnaziji !

Moje življenje;
življenje je vendar sonce,
sonce je sreča,
sreča - veselje,
veselje - Ljubezen,
ljubezen - trpljenje,
trpljenje - bolezen,
bolezen - novo upanje,
le to, to je življenje.

ONI

Stojijo tam v zvezdnati noči
oni, kot vedno.
Govorijo ali molčijo,
jočejo ali se smejejo,
kot vedno.
So žalostni ali veseli,
oni tam
v zvezdnati noči,
oni tam
mladi ljudje
stojijo in stali bodo še dolgo.

PETNAJSTLETNICI

Ko se vsa srečna vrne
polna sonca, morja in neba,
z nasmejanimi lasmi
in z nekim nemirom v srcu.
Misel na njega vzburi
njeno drhteče srce,
ustnice se razprejo
v čakajoč nasmeh
in v nori sreči se javi
čaroben nemir neke ljubezni.

Rudl Mira 2. f

LIST PRIPOVEDUJE MOJO ZGODBO

Utrgala sem te sredi sončnega poletja. Droben list z grma, ki je rasel ob cesti, po kateri sem se sprehajala srečna, obsijana z mesečino. Ves čas mojega bivanja na morju si bil zelen in svež, ko pa sva se vrnila domov, sem te dala med dva lista svojega dnevnika. Na te strani, ki so zdaj tvoj dom, sem napisala svojo zgodbo, ki jo v dneh osamljenosti zelo rada prebiram.

Zdaj ko mi je najtežje, odprem svoj dnevnik. Začudeno ostrmim ! Prej zelen in svež, zdaj uvel, rjav in suh list, ki sameva med tema dvema stranema. Vzamem ga v dlan, on pa mi hiti pripovedovati svojo, mojo zgodbo.

"Bil je lep sončen dan. Sedela si na klopi ob obrežju in zrla v daljavo. Ker ti je bilo dolgčas, si me odtrgala tako, da sva skupaj zrla v morje in nestrpno pričakovala sončni zahod. Tiho si mi šepetala, da si osamljena, da zate ni več sreče na tem svetu, da si kakor solza v oceanu. Nemo sem te poslušal, tebi pa so grenke solze polzele po licih in meni močile telo. Razumel sem te, čeprav sem le droben list z grmovja ob cesti.

Drug drugemu sva pripovedovala svoje težave in tako nama je hitreje mineval čas. Sonce je že zahajalo, se potapljalo v morju, midva pa sva še vedno sedela na klopi. Večerna zarja je še zadnjič zlatila nebo nad obzorjem, ko se nama neslišno približa temna senca človeka, ki si ga ljubila, čeprav on tega ni vedel. Pozdravil te je in te komaj slišno vprašal, če samevaš ali utapljaš svojo tesnobo. Odgovorila si mu, da opazuješ lepote narave, ki se kar sama ponuja občudovalcu. Povabila si ga, naj prisede. Čeprav zadržan, je sedel in se s teboj prijetno pogovarjal, dokler noč ni prekrila s pajčolanom tudi vajino ljubezen. Spoznal je, da tudi on tebe ljubi. Prav boječe te je za slovo poljubil tako, kot luč poljublja morje. Pot do doma ti je bila ena sama pesem. Skoraj si me že pozabila, toda opozoril sem te nase in sklenila si, da me daš v svoj dnevnik, da ti bom vedno pripovedoval o ljubezni nesrečnega dekleta, ki v morju išče svojo srečo."

Zaprla sem te spet med dve strani in shranila v najtemnejši kot svojega srca.

Ivan

Razburkanega morja bela skala
je morala trpeti val besneči,
vendar hotela ni besed izreči
in trdna proti valu je obstala.

Spočetka divjih se valov ni bala,
a s časom njene sile se izteči
so morale, in morala je reči:
"Ah , zdaj me bo modrina pokopala.

Tako se nisem bal oči ljubečih,
a njih svetloba me je zapeljala,
čeravno stal sem kakor morja skala,

in nisem čutil bolečin skelečih,
a klonil sem - jasnost oči pretečih
in ti si z mano se lahko igrala.

JAZ LJUBIM

Jaz ljubim, ah kaj jaz ljubim?
Jaz tvoje ljubim kodre,
jaz ljubim veter šumeči, ki v tugi
zaganja morja valove modre,
jaz ljubim prozorno sinjino,
ljubim mehke daljave,
jaz ljubim širno pustinjo,
ljubim cvetlice narave,
jaz ljubim zemljo domačo,
kot Li-Taj-Po ljubil je vino,
moram ubiti kačo,
zastrto z bolečino,
ker ljubim.

POZABLJIVOST

Mož pride ves moker domov. Žena ga pogleda in vpraša: "Kje imaš dežnik ? Kdaj si opazil, da si ga pozabil v službi ?"

Mož odgovori: "Takrat, ko je prenehalo deževati in bi moral dežnik zapreti !"

NOREC

V kavarni se nekdo skloni k svojemu sosedu in mu pošepeta: "Vi berete časnik narobe." Ta ga debelo pogleda in pravi: "Vem, vem !

Vsak norec ga zna prav brati !"

OSLOVSKA

Delavec naroči vajencu, naj prinese steklenico vina. Ko vajenec prosi za denar, mu delavec odvrne: "Vsak osel zna kupiti za denar !"

Vajenec ne reče nič in odide. Vrne se s prazno steklenico. Delavec ga vpraša: "Kje imaš vino ?" Vajenec: "Vsak osel zna piti iz polne steklenice.

NA LADJI

Dekle je za počitnice potovalo z ladjo v Anglijo. Med potjo je pisala dnevnik.

1. dan - sprehajala sem se po krovu;
2. dan - spoznala sem kapitana;
3. dan - srečen dogodek - kapitan me je povabil na večerjo;
4. dan - kapitan mi je predlagal nekaj, kar se ne piše v dnevnik;
5. dan - kapitan je rekel, da bo potopil ladjo, če mu ne ustrežem;
6. dan - danes zvečer sem rešila 1600 življenj.

Laura

ČAKANJE

Prijatelja se srečata na avtobusni postaji:
"Si se oženil ?"
"Še ne ."
"Ja , kaj pa čakaš ?"
"Avtobus . "

POSTAL JE ZDRAVNIK

Rad je jedel krompir: sadovi krompirja in zdravnika vedno končajo v zemlji.
Rad je zbiral stare ilustracije: vedno jih je imel dovolj v svoji čakalnici.
Rad je zahajal na pokopališče: zdaj v miru počiva med svojimi pacienti.

MAŠČEVANJE

Sredi noči zazvoni telefon: "Tov . Jaka, vaš pes že vso noč laja."
Jaka: " Hvala."
Zjutraj ob treh telefonira Jaka: "Sporočam vam, da sploh nimam psa !"

PREVIDNOST

Na postaji milice zazvoni telefon ; glas : "Je kdo tam ?"
Miličnik: "Vsi smo tukaj."
Glas: "Me zelo veseli. Kar še naprej vsi tam ostanite, sicer bom ob vozniško dovoljenje."

ŠOFERSKA

"Včeraj sem naredil šoferski izpit."
"Sporoči, kdaj boš vozil po cesti, da ob tisti uri ostanem doma."

OTROŠKA

Učiteljica: "Zakaj te ni bilo predvčerajšnjim v šolo?"
Marko: "Mama mi je hlačke oprala. Imam samo ene."
"In zakaj te ni bilo včeraj ?"
"Saj sem bil. Prišel sem do šole, pa so na vrtu visele vaše - in sem si mislil, saj tovarišice ne bo v šolo."

LJUBEZEN

"Pa si rekel, da me vso ljubiš."
"Že, že, toda ne tvojih las v juhi !"

NA DOPUSTU

"Ti ! Koliko je ura ?
Ponudi roko: "Na,poglej sam, jaz sem na dopustu !"

PETDESETLETNIK

"Upal sem, da bom dokončal dobo renesanse, pa sem dočakal čas, ko nimam več šanse."

OB OPERACIJI

Duša pride v nebesa k sv. Petru. Sveti Peter: "Ja, ali si že tu ?"
Duša: "Že, že .. pa pomislite, jaz sem že tu, oni zdravniki se pa še vedno z menoj matrajo."

VPRAŠANJE

Učiteljica: "Francek, povej, zakaj ptice v jeseni odlete na jug?"
Francek: "Saj bi se peljale, pa nimajo denarja za vožnjo."

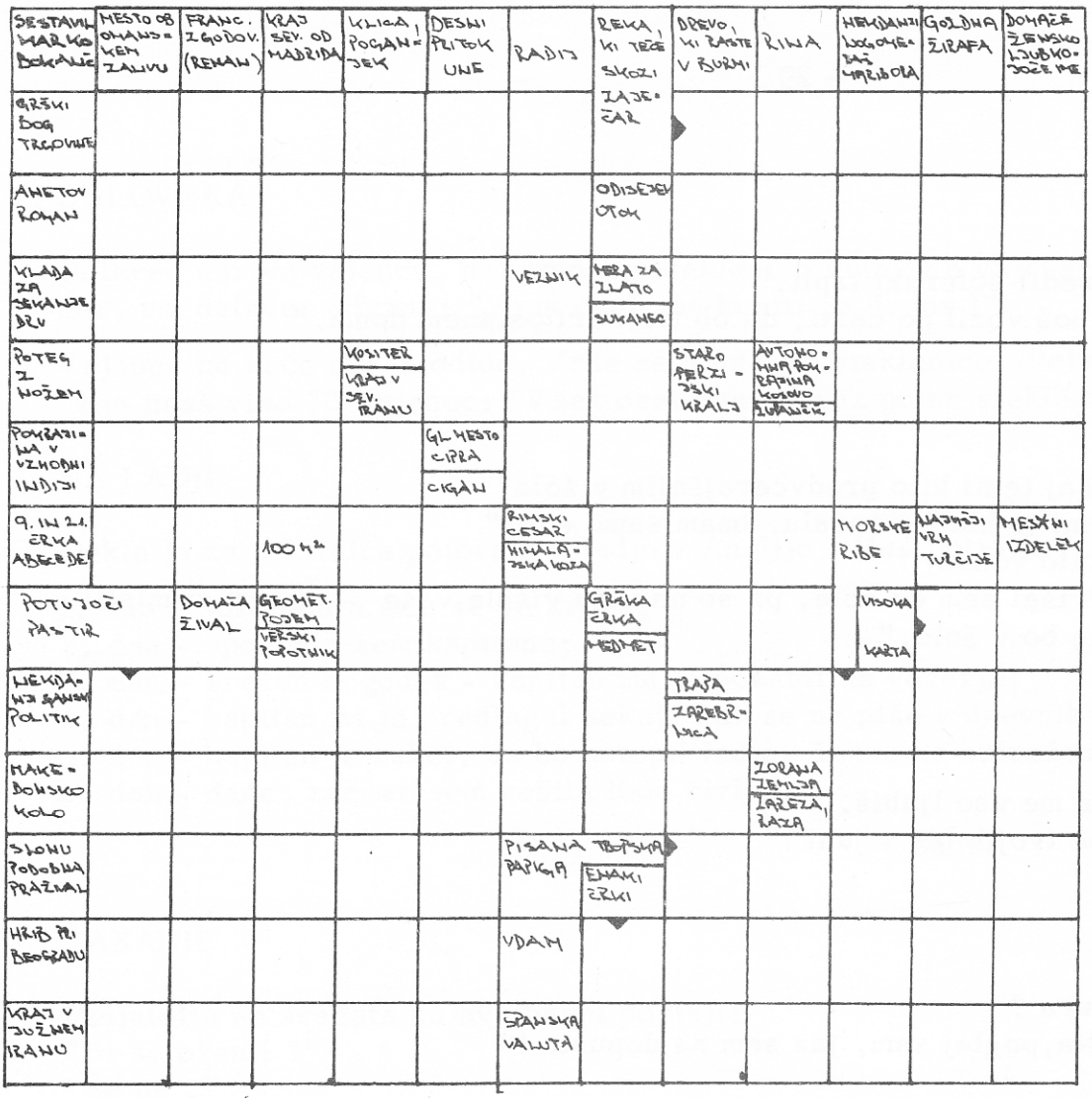

13
X
13

DOPOLNJEVANKA

O ... EM, D ... , NE ... R,
B ...ŠNICA, ME ... BA, AK ... IT,
DR ...AR, OB ... JE, K ...NAL.

Črkovne skupine ATELJ, DOB, HKO, JELA, OMED, PRIJ, RIMI, SAM, STVO uvrstite na črtice tako, da bodo dale skupaj z že napisanimi črkami besede znanega pomena. Ob pravilni rešitvi nam bodo dale črke na črticah slovensko ljudsko modrost.

FILMSKE PREDSTAVE V PRIHODNJIH 10 DNEH

Ponedeljek 1.

Amer. grozljivka: Drakula si ne izbira žrtev
Predstava za UJV

Torek 2.

Japon. akcijski: Kamikaze na Pacifiku

Sreda 3.

Šved. avant.: Romeo in njegov harem
Film za starejše ni primeren

Četrtek 4.

Zaradi napovedanega poslabšanja vremena filmska predstava odpade.

Petek 5.

Angl. film: Policaji za zapahi

Sobota 6.

Amer.krim. kom.: Umor med sončnim mrkom
Predstava za goste z Marsa

Nedelja 7.

Bem. vojni: 5 - urna bitka
Zaradi izredne dolžine filma cene zvišane !
Malico po možnosti prinesite s seboj !

Ponedeljek 8.

Prem. angl. dok.: Potovanje po redovalnici - od 1 do 5 in nazaj

Torek 9.

Slov. poučni: Kako otroku napisati domačo nalogo
Obvezna predstava za starše šoloobveznih otrok

Sreda 10.

Slov.mlad.: Sredi graj in opominov
Predstava za GPS Ljubljana

Vse obiskovalce opozarjamo, naj v primeru slabega vremena prinesejo s seboj dežnike, ker kino dvorana ni ravno v najboljšem stanju. Vse filme bomo predvajali v barvah /beli, sivi in črni/.

Vabljeni !

Rado

Rasulnik Cilka 3. e

OK BELEŽKE

SONČNI MRK

Študije s področja teorije komunikacij

1. Direktor tovarne tehničnemu direktorju:
   Jutri ob devetih zjutraj bo sončni mrk, česar prav gotovo ne vidimo vsak dan; zato poskrbite, da se bo vse osebje v civilnih oblekah zbralo na tovarniškem dvorišču. Med opazovanjem tega redkega dogodka bom jaz osebno dajal vsa potrebna pojasnila. Če bo deževalo, ne bomo kaj prida videli. V tem primeru naj gre osebje v obednico.

2. Tehnični direktor obratovodji:

   Po nalogu direktorja bo jutri ob devetih zjutraj sončni mrk. Če bo deževalo, ga v civilnih ob lekah ne bomo dobro videli na tovarniškem dvorišču.
   V tem primeru bomo sončni mrk izvedli v jedilnici. Torej nekaj, česar ne vidimo vsak dan.

3. Obratovadja poslovodji:

   Po nalogu direktorja bo jutri ob devetih zjutraj v civilnih oblekah izveden sončni mrk v obednici. Direktor bo odredil, ali naj še dežuje ali ne.
   Torej nekaj, česar ne vidimo vsak dan.

4. Poslovodja preddelavcu:

   Če bo jutri v obednici deževalo - torej nekaj, česar ne vidimo vsak dan - bo ob devetih naš direktor v civilni obleki mrknil.

5. Preddelavec kolegom:

   Jutri ob devetih naj bi naš direktor mrknil. Škoda, da kaj takega ne vidimo vsak dan.

/ Povzeto po Zeitschrift für Organisation/

KDOR NIČESAR NE VE, MORA VSEMU VERJETI